

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

1. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

1. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

Kazanım: SB.6.2.1. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinin coğrafi, siyasi, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.

1. İlk Türk devletlerinde görülen ikili teşkilat yapısının yönetim alanında hangi sorunlara neden olduğunu açıklayınız.

İkili teşkilat yapısında, (ülkenin yönetilmesini kolaylaştırmak için) devletin geniş toprakları iki kardeş arasında paylaştırılırdı. Ancak bu durum hem taht kavgalarına ve iktidar mücadelelerine ortam hazırlamış, hem de ülkede iç karışıklıkların yaşanmasına ve devletin dış tehditlere karşı savunmasız kalmasına neden olmuştur. Çünkü taht kavgaları devleti, siyasi ve askeri olarak zayıflatmış ve Türk devletlerinin parçalanmasının en önemli nedenlerinden biri olmuştur.

Kazanım: SB.6.2.4. Türklerin Anadolu'yu yurt edinme sürecini XI ve XIII. yüzyıllar kapsamında analiz eder.
www.sosyalciniz.net

2. "Türkiye Selçukluları Dönemi'nde gerçekleştirilen kültürel faaliyetler Anadolu'nun yurt edinme süreci üzerinde etkili olmuştur." diyen bir tarihçi buna kanıt olarak Türkiye Selçuklularının hangi faaliyetlerini örnek gösterebilir? Açıklayınız.

- * Türkiye Selçukluları Anadolu'da fethettkleri yerleri imar ederek bayındır hale getirmişler ve buralarda kültürel çalışmalarla Anadolu'nun Türk yurdu olmasını sağlamışlardır.
- * Yerleşim yerlerine cami, medrese, hamam, han, şifahane, kale, köprü, çeşme gibi halkın her türlü ihtiyacını karşılayacak eserler yapılmış, şehirler ticaret, sanat, bilim, kültür merkezleri hâline gelmiş ve mimari eserlerle donatılmıştır.
- * Şehirler, merkezinde caminin yer aldığı ve etrafında medrese, kütüphane gibi yapıların olduğu külliye denilen yapılar etrafında gelişmiştir.
- * Medreseler açılmış, açılan medreselerle halkın eğitim seviyesi yükselmiştir.
- * Ahi teşkilatları ile hem ekonomik gelişme hem de sosyal dayanışma sağlanmış, Ahilik Türk kültürünün ve İslam medeniyetinin oluşmasında büyük rol oynamıştır.
- * Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli, Ahi Evran, Mevlana gibi düşünürler Türk kültürünün gelişmesine ve yaygınlaşmasına katkıda bulunmuşlardır.

Kazanım: SB.6.2.5. Tarihi ticaret yollarının toplumlar arası siyasi, kültürel ve ekonomik ilişkilerdeki rolünü açıklar.

3. Türkiye Selçuklu Devleti Anadolu'ya hâkim olduğu dönemde çeşitli yerlere kervansaraylar yaptı. Kervansaraylarda üç gün konaklamak ücretsizdi. Burada tüccarlara konaklama, yeme-içme ve dinlenme için hizmet verilmekteydi.

Metne göre Türkiye Selçuklu Devleti Dönemi'nde kervansaraylarda bu tür hizmetlerin verilmesinin temel amacını yazınız.

Kervanların ve kervan sahiplerinin güvenliğini sağlamak
Ticareti geliştirmek
Ülkeyi ekonomik olarak kalkındırmak
Ticari faaliyetleri güvence altına almak

www.sosyalciniz.net

Kazanım: SB.6.3.1. Konum ile ilgili kavramları kullanarak kıtaların, okyanusların ve ülkemizin coğrafi konumunu tanımlar.

4. Mutlak konum, bir yerin paraleller ve meridyenler ile ifade edilebilen yani ekvatora ve başlangıç meridyenine göre belirlenen konumudur. Türkiye 36°- 42° kuzey paralelleri ile 26°- 45° doğu meridyenleri arasında yer alır. Yani Türkiye, ekvatorun kuzeyinde ve başlangıç meridyeninin doğusundadır.

Buna göre Türkiye'nin mutlak konumunun Türkiye'deki iklim ve hava olayları üzerindeki etkilerini açıklayınız.

Ülkemiz bulunduğu enlemlerden dolayı Orta Kuşakta yer alır. Bunun sonucu olarak ülkemizde bir yılda dört mevsim yaşanmaktadır.

Ekvator'un kuzeyinde yer aldığı için ülkemizde kuzeyden esen rüzgârlar hava sıcaklığını düşürürken güneyden esen rüzgârlar ise hava sıcaklığını artırmaktadır.

Bu durum ülkemizde farklı iklimlerin ve farklı hava olaylarının görülmesinde etkili olmaktadır.

Kazanım: SB.6.3.2. Türkiye'nin temel fiziki coğrafya özelliklerinden yer şekillerini, iklim özelliklerini ve bitki örtüsünü ilgili haritalar üzerinde inceler.

www.sosyalciniz.net

5. Türkiye'de görülen iklimler aşağıdaki haritada gösterilmiştir.

Verilen haritadan yararlanarak yaşadığınız yerin iklimini, bu iklimin özelliklerini ve bitki örtüsünü yazınız.

Yaşadığım yerde görülen iklim:

Karasal iklim

İklim özellikleri:

Yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlıdır. Yağış en çok ilkbaharda düşer.

Bitki örtüsü:

Birki örtüsü bozkırdır. (İlkbaharda yeşeren, yazın kuruyan kısa boylu otlar)